

Príbeh slona

ALEX LASKER

IKAR

NÁDHERNÝ PRÍBEH O PUTOVANÍ
SLONA SPÄŤ DO DIVOČINY

Alex Lasker
THE MEMORY OF AN ELEPHANT

Copyright © 2021, Alex Lasker
All rights reserved.

Translation © 2023 by Andrea Vargovčíková
Slovak edition published by arrangement with Montse Cortazar
Literary Agency (www.montsecortazar.com).

Cover design © Getty Images
Slovak edition © 2023 by IKAR, a.s.

Z anglického originálu *The Memory of an Elephant*
preložila Andrea Vargovčíková.
Redigovala Zuzana Šmatláková.
Korigovala Silvia Zubeková.
Obálku podľa originálu upravila Barbora Baierová.
Technická redaktorka Helena Oleňová.
Vydalo vydavateľstvo IKAR, a.s., Bratislava roku 2023
ako svoju 2 085. publikáciu v elektronickej podobe.
Sadzba a zalomenie do strán ITEM, spol. s r. o., Bratislava.

ISBN 978-80-551-8950-5

*Venujem dáme Daphne Sheldrickovej
z programu Sheldrick Wildlife Trust
a všetkým ošetrovateľom a správcom parkov,
ktorí sa usilovali o záchranu tohto afrického slona.*

PROLÓG

Nebyť lejaka, udalosti tej noci a po nej by nabrali úplne iný spád. Keďže viditeľnosť bola sotva päťdesiat metrov a stierače Mercedesu nestíhali odhrňvať prúdy vody z čelného skla, doktor Ovidio Salazar šiel po diaľnici, na ktorej bola povolená rýchlosť stodvadsať kilometrov za hodinu, iba niečo vyššie šesťdesiatkilometrovou rýchlosťou.

Reflektory auta znenazdania osvetlili obrovskú siluetu. Inštinktívne strhol volant a vzápätí sa dostal do šmyku, ktorý sa snažil zvrátiť – a to bola chyba – dupnutím na brzdu a stočením volantu opačným smerom. Výsledkom bola plná tristošesťdesiatstupňová obrátka. Keď auto zastalo – našťastie, nenarazilo do stredovej bariéry ani do toho tvora –, Salazar sa pozrel von, aby zistil, čo to, dopekla, je.

Ani nie šesť metrov od auta sa týčil najväčší slon, akého kedy videl. Pomedzi poskakujúce stierače našho upieral zrak, v ktorom, ako Salazar neskôr doma opísoval, sa zračili starosti. Tým si bol istý. Dívali sa jeden druhému do očí dobrých päť sekúnd, potom sa slon

otočil, bez námahy prekročil stredovú bariéru a zmizol v závoji dažďa. Keby v tej chvíli prúdili po diaľnici aj iné autá, slon by vyvolal oveľa väčšiu pohromu, niekto by doňho mohol aj vraziť. Keďže však bolo do úsvitu ešte ďaleko, na cestách sa nachádzali iba ľudia ako doktor, ktorý musel byť o hodinu v operačnej sále chirurgického oddelenia v Lusake.

Čo robil slon na diaľnici? čudoval sa Salazar, keď zašiel autom na krajnicu, aby sa upokojil, kým sa znova vydá na cestu. V okruhu stoviek kilometrov sa nenachádzajú nijaké národné parky, cez diaľnicu nevedie nijaký „kori-dor“, a už vôbec nie cez predmestia a černošské štvrte, ktoré sa tiahnu severne od Lusaky. Tento slon teda utiekol buď zo zoologickej záhrady – čo je takisto vysoko nepravdepodobné, pretože tu o žiadnej nechyrovať –, alebo z národného parku a bez povšimnutia putoval po periférii civilizácie stovky kilometrov.

Až doteraz.

Viem, že sa blíži koniec mojich dní. Bolesť v tele mi nedovolí kráčať rýchlejšie, som hladný, no nedarí sa mi zohnať nič pod zub, a zrak mi každým dňom slabne. Videl som to u mnohých a viem, čo to znamená. Musím sa vrátiť do svojho rodiska, k tým, ktorí sa o mňa starali, ak tam ešte žijú. Vzdialenosť ani smer nepoznám, no nepochybujem, že zmysly ma spoľah-livo povedú. Len dúfam, že to stihnem.

Pamätám si každý pohľad, každý zvuk, každú vôňu od narodenia až doteraz. Nepoznám dátumy, ktorými by som meral čas, nepoznám hranice dvojnožcov, no viem, že život ma zavial ďaleko od domova. Odviedli ma do vzdialených krajín, do iného

podnebia, cez nekonečné vody na miesta, kde sa týčili hniezda plné hluku a neznesiteľne žiarivých svetiel, kde uháňa nespočetné množstvo falošných beští.

Môj svet sa rozprestiera vonku pod šírou oblohou, kde sú hviezdy tak blízko, že v noci vidíte ich pohyb. Kde počujete iba bzukot hmyzu, rev predátorov, ktorý k vám prinesie vánok alebo piskot obyvateľov stromov – a ticho vystrašených, ktorí musia spať na zemi.

Dúfam, že svoju cestu ukončím pod touto oblohou, medzi dvojnými priateľmi, ktorí ma vychovali, a medzi priateľmi z adoptívneho stáda, milovanými tetami a sesternicami, ktoré ma prijali ako vlastného.

Trevor Blackmon, päťdesiattriročný správca národného parku v Zambii, ukončil hovor a zachmúril sa. Vyskytol sa problém. Ak je pravda, že ho spozoroval – a svedok bol chirurg, takže musel byť spoľahlivý –, ako je možné, že také veľké zviera, ktoré zrejme utieklo z neďalekého národného parku, si v pomerne husto osídlenej oblasti niekoľko dní nikto nevšimol?

Teraz musel Blackmon slona lokalizovať, pravdepodobne zo vzduchu, a odpratať ho skôr, než napácha škody – povedzme udupe nejakú nevinnú rodinu na dvore –, a skôr než zburcuje pozornosť ochrancov zvierat. Isto by žiadali, aby ho uspali a premiestnili späť do parku. Najmä presun sedemtonového samca – určite to bol samec, samice zriedka putujú samy – bude poriadne komplikovaný. Bolo by oveľa ľahšie počkať, kým sa nedostane do oblasti, kde žijú kmene, ďaleko od pátravých očí, poslať ho na onen svet a nechať prírodu, nech si s jeho pozostatkami

poradí sama. Napokon, v Zambii žije dvadsaťpäťtisíc slonov, jeden hore-dole.

Blackmon usúdil, že sa najprv skontaktuje s kanceláriou, ktorá má na starosti satelitné sledovanie a disponuje GPS zariadeniami. Ak bude mať šťastie a slon má obojok alebo implantovaný čip, lokalizovať ho bude hračka. Blackmon vedel, že je to na dlhé lakte, keďže oficiálne ešte nik nespustil poplach. Príčinou tohto zdržania by však mohli byť škrty v rozpočte, pre ktoré sa oklieštil personál monitorujúci zariadenia. No stálo to za pokus, a tak zdvihol telefón a s pohľadom upretým na lejak vonku čakal na spojenie.

Zambia, súčasnosť
(obdobie dažďov v roku 2012)

1

Prvé spomienky

Keňa 1962

Na rozdiel od vás ľudí si my prvé hodiny svojho života pamätáme. Vy si svoj život začínate pamätať azda až vo chvíli, keď už dokázete chodiť. My nie. Postavíme sa hneď po narodení, inak by nám hrozilo, že nás zožerú predátory. Prešlapoval som pod svojou obrovskou mamou, naslepo som sa potkýnal a zakopával, strkal som jej tvár do brucha, aby som sa napil sladkého mlieka, ktoré jej kvapkalo z bradaviek.

Obklopovala ma zálaha zvukov, pachov a vnemov: tráva a pôda pod nohami, hukot búrky a hlasné bubnovanie poobedňajšieho dažďa, široká hnedá rieka a jej šmyklavé brehy, zvláštne rohaté zvieratá, ktoré s nami pili z napájadla, prenikavý pach moču a hnoja. Môj klan mal nespočetne veľa členov, no spomínam si, ako ma sestry, bratia a tety privítali, hladili chobotmi, povzbudzovali a dávali mi o sebe vedieť svojím pachom.

Moja múdra mama ma trpezlivo učila pravidlá prežitia, vždy som pri sebe cítil jej teplo a vôňu, nikdy ma neopustila, keď ma tak zmáhala únava, až som sa sotva udržal na nohách. Čas strávený s kamarátmi – v stáde nás bolo šesť mláďat – vylietil mnohé starosti. Zaspal som, nádherne rozboľa-

vený po celodennej lopote, a zobudil som sa spolu so slnkom, aby som začal odznova.

Okrem kamarátov zo stáda bol mojím najlepším priateľom mladý samec so strapatou bradou. Tieto druhy majú zvláštny zvyk, že náhle vyskočia, zakrúčia sa vo vzduchu a narážajú hlavami do imaginárnych stromov. Mama mi to nakoniec vysvetlila. Vraj sa narodila s larvami v hlave, a ako rastú, larvy sa liahnu a snažia sa dostať von, z čoho idú tie úbohé tvory zošalieť.

Hoci pre slony nie je typické, aby sa priatelili s inými druhmi zvierat, mama nám dovolila hrať sa spolu každý deň, kým naše stáda trávili obdobie dažďov v rozľahlom povodí rieky. Mama môjho priateľa ho márne presviedčala, aby s nami netrúvil čas. Napokon to vzdala, pochopila, že ak je so mnou, naše stádo naňho dozrie. Celé hodiny sme sa túlili po okolí a skúmali ho, do všetkého sme vrážali hlavami a všetko ovoniavali – od zvieracích nôr cez hnoj až po hmyz, a keď sme vyhladli, ponáhľali sme sa za mamami.

Napokon som sa dovtípil, že na nás ustavične dohliadajú dospelé samice z nášho stáda, a dozvedel som sa aj prečo. Vždy sme totiž len krôčik od nejakého nebezpečenstva, z ktorého tuhne krv v žilách bez ohľadu na našu veľkosť či vek. Najlepšou obranou je náš počet: ak sa držíte pri stáde, je menšia šanca, že vás unesú. Kráčajte sami a vaše dni sú spočítané. Ibaže niekedy vás neochráni ani počet.

Stádo môjho kamaráta sa napájalo z rieky, on pil tiež, a vtom sa z vody čosi vymrštilo a chmatlo po ňom. Bol to Veľký chniapač. Ťahal ho pod vodu, až kým sme nad hladinou nevideli len jeho nohy, ktorými zúfalo kopal. Zvolal som na jeho druhov, aby zasiahli, no nikto z nich nič neurobil. Iba nehybne

cíveli a ja som priam počul ich myšlienky, hoci mlčali, pretože nevedia hovoriť. Boli radi, že sa to stalo jemu a nie im.

Rýchlo odklusali, keď sa objavili ďalší Veľkí chniapači, rieka sa hemžila ich chvostmi a voda sa farbila dočervena. Priateľove posledné bezmocné stony ma dosiaľ prenasledujú. Bol to pre mňa šok a odvtedy som už nikdy nebol taký bezstarostný.

Prvé pravidlo znelo, aby sme si za každých okolností dávali pozor na veľké mačky a psy, ktoré striehnu v tráve a chladnými očami sledujú okolie. Najdesivejšími tvormi zo všetkých ste však vy dvojnožci. No nie tí z vás, ktorí prichádzate v smradlavých falošných beštiach a cez malé lesklé predmety priložené k tvári nás z diaľky pozorujete, cvakáte a bzučíte. Ani príslušníci kmeňov, ktorých míňame počas putovania a ktorí žijú v hniezdach z vyschnutého blata a palíc a tolerujú nás, ak sa nepribližujeme k ich oploteným plodinám.

Dvojnožci, ktorí nás desia najviac, sú tí, ktorí sa k nám zakrádajú v smere vetra a chcú sa k nám priblížiť bez toho, aby sme ich zavetrili. Vysokí, rýchli čiernokoží bežci, ktorí nás prekvapia ostrými palicami. Ak vás zasiahnu, znamená to pomalé, bolestivé umieranie, smrť si po vás príde až po dlhých hodinách, ba dňoch. Najhorší z nich sú mladí lovci, ktorí akoby sa vyžívali v zbytočnom zabíjaní.

Najnebezpečnejší sú však lovci s bielou pokožkou, pretože tí vedia zabíjať aj z veľkej vzdialenosti. Hluk ich falošných beští stíchne kdesi v diaľke a my zdvihneme choboty a pokúšame sa zistiť, kde asi sú. Čoskoro zmlknú aj vtáky a vzduch naplní predzvešť hrôzy. Potom zadunia palice a jeden z nás sa zapotáca. Rozprchneme sa, len čo ich zočíme, no je neskoro. Zbadáte ešte ohromený výraz v očiach obeť a tá sa potom zrúti na zem v oblaku smrti. O hodiny neskôr sa odvážime vrátiť a naskytne sa

nám pohľad na zožyzdenú mŕtvolu nášho druha. Odsekli mu kly a chobot a nechali ho vykrváčať. Neostane nám nič iné ako žialiť a do noci volať za svojim zosnulým priateľom.

Každú sezónu sa vraciame na miesta, kde zahynuli naši priatelia, prevraciame ich kosti, spomíname na nich a dúfame, že prebývajú nikde inde. No sú preč.

Moja mama, ktorú náš klan volal Mesačná mama, sa stala vodkyňou stáda počas obdobia dažďov v druhom roku môjho života. Hlava nášho rodu Červené oko už nedokázala jesť, pretože nemala zuby, a hlas mala prislabý. Vravím síce „hlas“, no je mi jasné, že náš jazyk nepochopíte a dokonca ho ani nemôžete počuť, pre vaše uši je priveľmi tichý. No rozprávame sa rovnako ako vy, ako naši bratia v mori. Ich zvuky sa šíria vodou, naše vzduchom. V noci sa dokážeme rozprávať aj s príbuznými, ktorí sú ďaleko za horizontom. Ak stojíme na pevnej zemi, vďaka nohám rozpoznáme ich odkazy zo vzdialenosti pol dňa chôdze.

Keď raz Červené oko už nedokázala vstať zo zeme, stádo s ňou ostalo dva dni a dve noci, každý jej opisoval svoje najmilšie spomienky na ňu. Na tretí deň uprela nádherné oči – mala krásne dlhé mihalnice a jedno oko červené – na vychádzajúce slnko a smútok v nich vystriedalo prijatie. Potom nás opustila a všetci sme za ňou žialili.

Bez nej sme boli stratení, až kým nebola vymenovaná nová hlava stáda. Červené oko nosila v sebe múdrosť šiestich období dažďov a poznala každé napájadlo a podzemný zvodnený horizont skrytý v savane a vo vysočine na stovky kilometrov ďaleko. V období sucha nám táto znalosť zaručila prežitie.

Bol som primladý na to, aby som pochopil nasledujúce udalosti, no teraz už rozumiem, prečo bolo stádo také nepo-

kojné a prečo sa mi snívali také neprijemné sny. Mama a iná staršia samica menom Tá, ktorá buráca zvädzali boj o následníctvo. Navonok nás isto považujete za rovnakých, no v našom svete je každý z nás taký jedinečný, akí ste vy v tom svojom. A rovnako ako sa medzi vami nájdu nepokojné povahy, nájdu sa aj u nás.

Tá, ktorá buráca bola strelená odvtedy, čo ju v mladosti zasiahol blesk. Prežila to, a keďže bola zo svojej veľkej rodiny najstaršia, stala sa jej vodkyňou. Po smrti Červeného oka začala brojiť proti mojej mame, rozhodnutá stať sa novou vodkyňou, hoci väčšina stáda s ňou nesúhlasila.

Až raz urobila Tá, ktorá buráca čosi nepredstaviteľné. Celé dni sa mi vyhrážala, keď sa moja mama nepozerala. Práve sme sa brodili riekou, rozvodnenou po daždi, a všetci dospelí vrátane mojej mamy sa báli o svoje mláďatá, ktoré nebezpečný prúd často strhol. Sloníčatám chvíľu trvalo, kým znova nabrali silu pokračovať ďalej. Tá, ktorá buráca šla ako posledná a nechala prejsť všetky mláďatá okrem mňa. Odrazu ma zachytila klami a držala ma pod vodou tak hlboko, aby ma nikto nevidel. Bola dvadsať ráz väčšia než ja a ja som sa nemohol brániť; nedokázal som ani len dostať chobot nad hladinu. Z posledného nádychu som zúfalo kričal v nádeji, že ma niektorý príbuzný začuje. Potom som už len hltal vodu.

Mama čosi vycítila, otočila sa a hľadala ma, vzápätí si uvedomila, čo sa deje. Keď sa rozbehla cez vodu, Tá, ktorá buráca ma pustila a ja som sa konečne mohol vynoriť nad hladinu a lapať dych. Moja rozzúrená mama napichla Tú, ktorá buráca na kly tak tvrdo, až slonica spadla a chvíľu sa zmietala v prúde, kým sa jej podarilo vydriapať na breh. Odkrивkala z vody a jačala od bolesti. Až potom si všetci všimli, ako veľmi krváca.

„Mesačná mama, čo si to urobila?!“ skríkla sestra Tej, ktorá buráca, keď sa ich klan okolo nej zhrčil, všetci trúbili, odfrkovali a dívali sa na jej rany. „Ved' mohla umrieť!“

Obklopila ma rodina a mama prehovorila.

„Chcela utopiť môjho maličkého, videla som to na vlastné oči. Opýtajte sa ho, sám vám povie.“

Tá, ktorá buráca zakvílila: „Nepočúvajte ju! Nič také som neurobila! Je šialená!“

„Nech prehovorí maličký!“ zakričala Praskot, staršia samica, ktorá nepatrila ani do jedného klanu, preto jej názor na túto záležitosť zaváži. „Hovor, syn Mesačnej mamy,“ vyzvala ma. Všetka pozornosť sa sústredila na mňa. No ja som bol taký otrasený, že som iba dávil vodu a nenašiel hlas.

Mama sa zatvárila zvláštne, akoby čosi pochopila, a prehovorila k zhromaždeniu. „Isto si myslela, že smrť syna ma zroní, a hlavou stáda sa stane ona! Chcela mi utopiť dieťa, aby ovládla náš klan, rozumiete?“

Rodina Tej, ktorá buráca zborovo zadupala a zatrúbila a ona sama to tvrdohlavo popierala.

„Kdeže, vymyslela si to! Ved' ja to mláďa ľúbim ako vlastného syna!“ Zabudla pritom spomenúť, že ani k svojmu vlastnému synovi sa nespráva práve najláskavejšie.

Praskot sa ku mne sklonila, strčila mi chobot do úst a zašepkala: „Musíš im povedať, čo sa stalo, maličký, inak to pre tvoju mamu dopadne veľmi zle. Povedz nám, ako to bolo.“

Odjakživa som bol citlivý – to sa nezmenilo ani v dospelosti – a zarmútilo ma, že musím Tú, ktorá buráca obviňovať, dokonca aj po tom, čo urobila. No klamala, a hoci by ma dokázala zabiť jediným kopancom, nesmel som mlčať. Poobzeral

som sa, prvý raz som videl jasne, a všimol som si, že všetky rohaté zvieratá na brehoch nás s tichým úžasom pozorujú.

Slabým hlasom som čo najlepšie opísal udalosti. Videl som ohromené pohľady stáda. Reč som skončil obranou svojej mamy.

„Takže ako vidíte, nemala na výber, musela použiť kly.“ Sklonil som hlavu. „Taká je pravda. Tak sa to stalo.“

Hoci Tá, ktorá buráca stále protestovala a nazvala klamárom aj mňa, ostatní si vymieňali zdesené pohľady. Tentoraz zašla príďaleko. Praskot zvolala stretnutie starších samíc. Moja matka a Tá, ktorá buráca stáli každá so svojou rodinou, zatiaľ čo staršie samice s vážnym výrazom prešli k stromom a začali sa rozprávať.

Niektoré z mojich sestier a tiet sa pokúsili uzmierniť obe rodiny, no už sa napáchalo priveľa škody. V divočine však bez príbuzných neprežijete, preto musela rodina Tej, ktorá buráca stáť pri nej, i keď sa správala nepričítne. Napokon, bola ich vodkyňou.

Zanedlho sa staršie samice vrátili. Praskot si odkašľala a vážnym hlasom prehovorila k stádu.

„Došli sme k poľutovaniahodnému, no nevyhnutnému záveru. Po nespočetných sezónach, ktoré sme spolu strávili, po tom, čo sme oplakali stratu mnohých príbuzných a priateľov, už nebudeme môcť putovať s Tou, ktorá buráca. Po tom, čo dnes urobila bezmocnému mláďaťu jednej z našich najvážnejších starších samíc, jej už nemôžeme veriť. Týmto ju vylúčime zo svojho klanu. Ak si to členovia jej rodiny želajú, môžu zostať s nami, môžu však aj slobodne odísť so svojou vodkyňou. Tak znie naše uznesenie.“

Príbuzných Tej, ktorá buráca to síce neprekvapilo, i tak však boli veľmi rozrušení. Museli sa rozhodnúť, či ostanú so stádom

alebo pôjdu s rodinou. Napokon sa všetci priklonili k svojej vodkyňi a o chvíľu nás opustili. Ako osamelý samec som na nich neskôr narazil, bohužiaľ to však už s nimi ani s mojimi niekdajšími priateľmi nebolo rovnaké.

Vodkyňou zvyšku stáda sa stala moja mama, zodpovedala za všetky dôležité rozhodnutia, napríklad kedy si v horúčave oddýchne, kedy sa v období sucha vyštveráme do vysočiny, kedy si nájdeme bezpečné útočisko alebo kedy zaútočíme, ak nám hrozí nebezpečenstvo. Samice sa všetko učili od Červeného oka a odteraz sa budú učiť od mojej mamy. Nikto nemohol tušiť, kedy ich niekto vyzve, aby viedli stádo alebo aby zo svojich tiel vytvorili ochrannú hradbu. Samice vládli nad všetkým od výchovy mláďat po chladné vyhnanie mladých samcov zo stáda v čase dospievania.

Možno som presnosť svojej pamäti trochu zveličil, pretože v mojich raných rokoch sa predsa len vyskytuje prázdne miesto, ktoré si nedokážem vysvetliť. Je obdobie predtým – keď som so svojou skvelou mamou, milujúcimi bratmi a sestrami a so zvyškom stáda žil v bujnom údolí počas obdobia dažďov – a obdobie potom, keď som sa prebral na farme vo vysočine medzi dvojnožcami, ktorých som v živote nevidel.

Čosi ma vytrhlo z môjho sveta a od rodiny a nemohol som s tým nič urobiť. Hanbím sa povedať, že som iba plakal a hneval sa, no tak ma bolelo srdce, že som nevedel reagovať inak. Držali ma a do hrdla mi nasilu liali zvláštne páchnucu tekutinu. Nenašiel som tu nikoho zo svojho druhu, iba iných obyvateľov pláni, všetkých rovnako mladých ako ja. Akoby som sa ocitol v bdelom sne, moje spomienky na to obdobie sú také zahmlené, že nemám poňatia, ako dlho to trvalo alebo čo sa mi stalo.

Potom sa môj život navždy zmenil.

2

Iné hlasy

Keňa 1964

Pytliaci dorazili na koňoch už za úsvitu. Ich vodca si to pred týždňom vyskúšal, aby zistil, či to bude fungovať. Podarilo sa mu to, jazdil uprostred stáda, akoby bol neviditeľný. Veľké zvieratá si mysleli, že jeho kôň je iba ďalší obyvateľ pláň. Jazdca si chvíľu nevšímali, až po chvíli zavetrili jeho pach a utiekli.

Stádo, ktoré pozorovali už deň, sa pokojne páslo na bujnej lúke, väčšina zvierat bola na otvorenom priestranstve a nevšímala si jazdcov, ktorí jeden za druhým, každých dvadsať metrov medzi vzdialenými stromami, zosadli z koní a zvesili si pušky z pliec. Ranný opar sa dvíhal, slony trhali chobotmi halúzky savanových stromov mopanov a ich zvuky zneli v tichu ako hlasné výstrely.

Vodkyňa stáda zdvihla zrak, vycítila, že niečo nie je v poriadku. Najprv zachytila pach, až potom ich uvidela. Otočila mohutné telo k vzdialenej línii stromov a varovne zatrúbila. Samice sa rýchlo zhrkli do polkruhu a zakryli najmenšie i väčšie mláďatá.

Potom vedúca slonica zbadala pytliaka, ktorý vystúpil spoza stromu. Pokožka čierna ako uhoľ, oči nepreniknuteľné ako kobra. Zamávala obrovskými ušami a vyrazila do útoku v nádeji, že ho vydesí. On sa však nepohol, namieril guľovnicu H & H kalibru 9,5 milimetra a pokojne stisol spúšť.

Guľka jej prevrátila lebku priamo nad chobotom. Rozomlela jej mozog na kašu a vnikla do chrbticovej dutiny. Slonica sklonila hlavu a o chvíľu sa zem otriasla po dopade jej obrovského tela. Vzápätí zarachotili ďalšie guľovnice a stádo sa v panike otáčalo. S takýmto zabíjaním sa ešte nestretli, od prekvapenia sa nezmohli na reakciu. Ich vodkyňa ležala na zemi a nešlo im to do hlavy.

Stádo tvorilo tridsaťdva slonov s dostatočne vyvinutými klami, aby sa z nich stal skvelý úlovok. Zúfalo po sebe kričali, keď sa jeden za druhým rútili na zem a v neprestajnom praskote strelby volali posledné zbohom. Ani nie o dve minúty bola zem posiatá mŕtvymi alebo umierajúcimi zvieratami. Muži vystúpili spoza stromov, kráčali pomedzi ne a strelami do ušných kanálov dorazili tie jedinca, ktoré sa plazili, aby si ľahli k svojim milovaným, mávali chobotmi a kvílili.

Zmätené mláďatá, ktoré boli primalé na to, aby ich pytliaci zastrelili, sa krčili neďaleko. Tie najmenšie – bolo ich šesť, mali najviac dva roky – stáli pri matkách, pod sebou mláčky moču, oči vytreštené od hrôzy.

Muži vybrali zo sediel mačety alebo sekery a pustili sa do práce. Život týchto zvierat mal pre nich len hodnotu peňazí. Zohavili tváre slonov, hlboko ťali do mäsa okolo chobotov, aby ich vyrezali.

Keď sa vodca pytliakov dostal k vodkyňi stáda a odrezával jej chobot, pocítil, ako ho čosi šťuchá do chrbta. Otočil sa. Jej mláďa naňho chripelo cez maličký chobot. Pytliak ho neľútostne udrel mačetou do čela. Zviera s očami zaliatymi krvou bolestne zaskučalo a ťažkopádne odkráčalo.

Pytliak vyrezal kly a chcel ich hodiť na kopy, keď k nemu mláďa znova pristúpilo – a tentoraz naňho zaútočilo. Pytliak pustil kly, oboma rukami schmatol mačetu a vrazil mu ju čepeľou do čela. Sloníča sa nemo zrútilo na zdochlinu svojej matky.

Štrnásťročný Kamau Matiba z kmeňa Kikujov strávil noc v korune baobabu, no nespал dobre. Každých pár hodín si natieral masťou od mamy zranené miesto, no stále to dosť páľilo. So zaťatými zubami statočne vydržal starodávny rituál prechodu z chlapčerstva do mužstva v podobe obriezky, pretože sa to očakávalo. No teraz, keď bol sám v tme ďaleko od dediny, sa zvíľal od bolesti.

Na úsvite zjedol pásik sušeného gazelieho mäsa, uviaľal si bedrovú zásterku, vzal oštep a zliezol zo stromu. Bude musieť ostať v buši ešte tri dni, a keď sa vráti, oficiálne sa stane mužom. Kamau bol veľmi inteligentný, preto mu to pripadalo trochu smiešne, ale rozumel dávnej kultúre starších členov kmeňa, ktorí sa odmietali podriaďiť moderným časom. Nie však Kamau. Keďže Keňa si nedávno vydobyla nezávislosť od Britov, ako sa dozvedel v dedinskej škole, mal veľké plány, že čoskoro zanechá život v dedine. No ešte musel čakať.

Po chvíli chôdze začul v diaľke výstrely. Desiatky výstrelov. Akoby za kopcami zúrila vojna. Po chvíli však stíchli a zavládlo hrobové ticho. Vedel, že to miesto by mal obísť širokým oblúkom.

Na oblohe sa ukázali tmavé mraky, ktoré krúžili na mieste. Odhadol vzdialenosť k tomu miestu na tri až štyri kilometre. V tejto časti parku nie sú cesty, preto tí, čo striedali, museli prísť peši. Pre istotu vybehol na kopec, aby mal výhľad do vedľajšieho údolia. Rozhodne na nich nechcel naraziť.

Aj keby mal ďalekohľad, cez stromy pri rieke by tam nedovidel. Zvrtol sa na odchod, keď sa mu otriasla zem pod nohami od dupotu kopýt. Otočil sa a rozhliadal sa, usiloval sa zistiť smer, z ktorého prichádzajú zvieratá. Dovtípil sa, že z toho údolia, kde sa zabíjalo. Prikrčil sa v krovinách vo chvíli, keď sa objavil prvý kôň.

Kamau zašiel hlbšie do úkrytu a pozoroval jazdcov. Videl ich jasne ani nie päťdesiat metrov od seba. Bolo ich šesť, všetci mali pušky a kone naložené ťažkými plátennými vrecami s krvavými škvrnami.

Keď zmizli, Kamau opatrne vyšiel z kríkov. Videl ich dolu, mierili na západ. Neboli oblečení ako príslušníci nejakého konkrétneho kmeňa. Mali na sebe šortky, tričká, sandále alebo tenisky, klobúky so širokou striedskou alebo šiltovky, preto nedokázal určiť, z ktorého kmeňa boli, no bolo iba zopár možností. Pravdepodobne prišli z okruhu tridsiatich alebo štyridsiatich kilometrov, čím sa možnosti ešte väčšmi zúžili.

Otočil sa k popravisku. Premkla ho zlá predtucha, no zvedavosť bola silnejšia. Rozbehol sa.

Kamau vyšiel spoza stromov na lúku a stuhol. Zem bola nasiaknutá krvou, močom a výkalmi, ktoré unikli zo zvierat počas smrteľných krčov. Očami bez života cíveli do prázdna, akoby sa im do sietnice vypálil posledný obraz, ktorý videli. Kamau nebol pripravený na podobnú krutosť a musel potlačiť nutkanie na vracanie.

Vybral sa k nim a odháňal supy, no tie len odskakovali a pustili sa trhať mäso z inej zohavenej hlavy. Zo všetkých obrovských tiel boli vyrezané kly a päť sloníčať bolo strelených do hlavy azda len pre potešenie zo zabíjania.

Kamauovi sa dvíhal žalúdok, horko-ťažko prehltal sliny. Vtom začul slabé nádychy. Prekročil kôpku vnútorností, oštepom sa zahnal po supoch a naskytol sa mu žalostný pohľad. Šieste mláďa ležalo pri mame, z čela mu trčala čepeľ mačety, črienka bola zlomená.

Kľakol si a dotkol sa úbožiatka – a vzápätí sa prekvapene odtiahol. Sloníča otvorilo oči a dívalo sa naňho. Kamau od neho odskočil.

„Maličký, ty žiješ?“

Sloníča sa zviechalo na nohy. Kamau sa ho pokúsil zadržat, aby sa mu mačeta ešte väčšmi nezaryla do hlavy, no sloníča vážilo vyše dvesto kíľ, preto bolo jeho úsilie márne. Keď vstalo, Kamau sa mu zahľadel do očí, v ktorých sa zračili apatia, šok a bolesť. Neovládol sa a rozplakal sa. V tej chvíli sa hanbil za to, že je človek.

Sloníča sa naňho nemo dívalo, namáhavo dychčalo, chobot mu ochabnuto visel. Azda rozumelo, že tento milý človek je iný než ten s očami kobry, ktorý mu ublížil. Potom sa zadívalo na telo svojej matky, pomaly kleslo na kolena a ľahlo si k nej.